

над сумою кількісних або якісних показників частин цієї системи, і реалізованого зусиллями менеджменту підприємства.

Досягнення синергетичного ефекту жадає від менеджменту підприємства значних зусиль і забезпечення наступних погоджених дій: виявлення, аналіз і систематичне відновлення доданків синергії спільної діяльності; облік факторів синергії на всіх стадіях і напрямках діяльності в інтересах внутрішнього й зовнішнього ринків; планування показників синергії, постановка відповідних цілових завдань, організація й контроль їхнього виконання в системі менеджменту.

На нашу думку синергетична складова діяльності це не лише додаткова реалізація товарів, але й можливість значного підвищення іміджу підприємства за рахунок входження в корпоративне утворення або використання торгівельної марки; забезпечення заданого рівня й покращення якості продукції відповідно до потреб і запитів споживачів; трансферт сучасних технологій і знань.

Одержано 04.11.2019

УДК 338.242:339.9

Зінаїда Богданівна ЖИВКО,

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри менеджменту

Львівського державного університету внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ УБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Шляхом прийняття та реалізації управлінських рішень здійснюється вплив на об'єкт управління, забезпечується його безпекова діяльність. Якість управлінських рішень впливає на дотримання економічних пропорцій, обсягів виробництва, ефективність використання потенціалу підприємства, прийняття заходів забезпечення. За всі прийняті управлінські рішення несе відповідальність керівник підприємства, за умови колегіального прийняття управлінських рішень несуть відповідальність всі члени президії чи апарату управління.

Значення виробництва для суспільства полягає у використанні енергії підприємців, менеджерів, персоналу та ресурсів у діяльності, спрямованих на отримання прибутку, збільшення продуктивності праці за добросовісних умов діяльності і дотримання чинного законодавства, участі в добросовісній і чесній конкурентній боротьби без шахрайства та фінансових порушень.

Однак, не лише виробничо-господарська діяльність займає провідне місце в економіці держави, не менш важливим є відповідальність підприємців, менеджерів, керівників різних рівнів перед суспільством. Будь-яке підприємство не залежно від форми власності використовує матеріальні, фінансові, трудові ресурси і несе відповідальність перед суспільством. Саме деталізація цілей та завдань з інтегрування соціальної відповідальності (СВ) у стратегію управління підприємством стосуються: визначення ключових елементів відповідальності; визначення та аналізу ключових груп зацікавлених осіб; створення стратегічних альянсів зацікавлених осіб; впровадження соціальної відповідальності та оцінювання результатів цієї інтеграції соціальної відповідальності для забезпечення економічної безпеки підприємства. Переваги та недоліки СВ показані на рис. 1.

Рисунок 1 – Переваги та недоліки соціальної відповідальності

Враховуючи переваги та недоліки соціальної відповідальності, менеджмент підприємства повинен сформувати такий комплекс заходів СВ, який сприятиме підвищення результативності управління забезпеченням економічної безпеки підприємства на короткостроковий та довгостроковий періоди. Ці заходи мають бути згруповані за наступними ознаками: за критеріями строковості, за рівнем впливу і функціональним скеруванням менеджменту.

Соціальну відповідальність для підприємства, яка в Україні розглядається з 2000 року, сприймають як інструмент доступу до інвестицій та виходу на нові ринки, зростання обсягів виробництва чи реалізації продукції, покращення конкурентоспроможності та максимізації прибутків. Окрім цього СВ створює умови для благодійності, спонсорства, вирішення соціальних проблем та співпраці підприємств та місцевих органів влади, реалізації регіональних та державних проектів, тобто на всіх рівнях бізнесу, суспільства, держави.

Відповідно до Глобального договору ООН рівень соціально відповідальної діяльності підприємств оцінюється за такими основними групами показників [1]:

- економічна та екологічна результативності;
- результативності організації праці;
- результативність у сфері прав людини;
- результативність взаємодії з суспільством;
- результативність у сфері відповідальності за продукцію [2, с. 130].

Загалом, ці показники на добровільних засадах публікуються у звітах (як складові соціальної звітності) підприємств, що приєдналися до Глобального договору ООН стосовно соціальної відповідальності бізнесу. Варто зазначити, що останнім часом питання соціальної відповідальності є актуальними та застосовуються в усіх сферах діяльності, в тому числі у сфері безпеки бізнесу та інвестування. Адже в основі соціальної відповідальності стають соціальні інвестиції. Своєю чергою, соціально відповідальне інвестування – це процес прийняття управлінських рішень, що враховує безпекові аспекти моніторингу і діагностики соціальних та екологічних наслідків інвестицій, базується на вивченні та визначенні підприємств, прийнятих для інвестування, що відповідають критеріям соціальної відповідальності.

Забезпечення реалізації вимог соціальних стандартів, високий рівень соціальної відповідальності підприємств забезпечують якісні критерії досягнення високого рівня соціальної безпеки: (1) забезпечення основних прав, гарантій і свобод людини; (2) гідний рівень життя населення; (3) зведення до мінімуму загроз здоров'ю

і життю людей; (3) високі державні стандарти та соціальні гарантії; (4) високий рівень соціальної відповідальності; (5) наявність чисельного та спроможного середнього класу.

Висновок. Соціальна відповідальність стає філософією підприємства, як інноваційного виду бізнесу, його першим етапом становлення. Вплив СВ на основні аспекти діяльності підприємства та його забезпечення дає суттєві результати, допомагає приймати правильні управлінські рішення та досягати стратегічних цілей підприємницької діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Global Compact Network Ukraine : офіц. сайт. URL: <https://globalcompact.org.ua/>_(дата звернення: 02.11.2019).
2. Ворона О. В. Методичні підходи до оцінки соціальної відповідальності. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. № 30. С. 127–133.

Одержано 12.11.2019

УДК 334.78

Наталія Миколаївна КИРИЧЕНКО,
*викладач спецдисциплін другої категорії
Державного навчального закладу
«Гадацьке вище професійне аграрне училище»*

СТВОРЕННЯ ЦЕНТРІВ ПРИБУТКУ ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ

Досвід роботи суб'єктів господарювання констатує, що лише створивши оптимальну й адаптивну до ринкових умов організаційну структуру менеджменту, удосконаливши форми й методи маркетингової діяльності, забезпечивши припустиму ефективність інформаційного простору підприємства і єдність дій структурних підрозділів можна домогтись високого сукупного ефекту від консолідації кадрових, технічних, технологічних і фінансових ресурсів для завоювання й утримання конкурентних переваг.

Як основу методичних рішень і організаційно економічних заходів, що забезпечують практичну реалізацію зазначених завдань, може бути використаний підхід, що підтримує поетапну реалізацію синергетичної концепції розвитку через структурування підрозділів по функціональних та асортиментних лініях, без надання юридичної самостійності, що, по суті, означає виділення стратегічних центрів господарювання філіального типу.